

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Iacobi Philippi Tomasini Sancti Georgij ab Alga Venetiarum Canonici Secularis De Donariis ac Tabellis Votivis Liber Singularis

Tomasini, Giacomo Filippo

Vtini, 1639

XXXVI. Servorum, & Ancillarum Vota.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13253

natus Vifatus de Vrfatis Eques, sacri loci Protector

MIV PVBPCIVS
FESTVS. D. D.

Id monuisse operæ est, quod hisce sacris etiam interuenit supplicatio: quam refert veteris saxi fragmentum non ita dudum ad radices montis Vendæ inter Euganeos altissimi repertum, ubi nunc Castri Noui pagus olim incolis frequens, in quo apud Illustrissimum, & Reuerendissimum Petrum Contarenum S. Zenonis Abbatem hæc legebantur:

PORCELLIANO.

POT. AVGR.

MARITO. SANCTIS.

AVLA. PLACIDIA. T.

V. X. O. R. P. I. E. N. T. I. S. S. I.

ET. SOLEMNITE.

S. V. P. P. L. I. C. A. V. I. T.

V. I. X. A. N. L. I. I. M. V. D.

CAPVT XXXVI.

Seruorum, & Ancillarum VOTA.

SERuos in censum venisse eorum, qui sese Votis obstrinxerunt, dubitari meritò posset, nisi veteres hic nobis scriptores præluxissent. Quamuis enim subiectus tristis seruitio animus nihil liberaliter agere, aut liberè cogitare valeat: plurimos tamen ex ijs, qui ne in sua quidem erant potestate, sua Dijs, quantumvis vilia, obrulisse dona, ex ijs luce clarius est, quæ de Villicis ceterisque infimæ fortis hominibus ad nostrum institutum protulimus. De Libertis res planior est, quàm ut quicquam anxie probemus: eorumque vota loquuntur

quuntur passim saxa nobis bono fato relicta. Nec dubium est, quin Lautiores serui pro sua conditione animum Dijs gratum probauerint. Quin etiam infimi; quorum fortassis Anathemata fuere, quæ suo loco diximus, fictilia. Popularibus namq; sacris cuiuscumque conditionis nemo excludebatur. Ideoq; nec Serui, ut homines, iisdemq; seminibus orti: maxime, quum fugi libertatem peculio, aut Domini liberalitate acquisiissent. Inde mancipia sui iuris facta catenas Laribus, & Annulos ferreos Saturno suspendebant; in Templo forsan Libertatis, quod Senatus Rom. in Iul. Caesaris gratiam publico decreto erexit. Quamuis ex vetustis in Virgilium Schedis Ios. Scaliger ad Festum obseruârit, Seruos libertate donatos capite raso in Templo Feroniæ pileum accepisse. De Catenis Horat. Lib. 1. Sat. 5.

donasset iatine catenam

Ex voto Laribus, quarebat

De Annulis Martialis Lib. 11. Epigram. 29.

Has cum gemina compede dedicat catenas,

Saturne tibi Zoilus, annulos priores.

Etenim Saturnus quum olim fuisset vinctus; quod certa lege naturæ connexa sint tempora, ut notat Macrobius Saturn. Lib. 1. Cap. 8. Vinculis utique soluti ei merito compedes suspendebant.

Singulare est, quod de Cræso memorat Herodotus, præter Donaria maxima, tripodes aureos &c. Delphos etiam misisse compedes suas per ludibrium, cùm captus à Cyro falsitatem responsum oraculo exprobraret. Hunc autem morem ex Hebræis opinor acceptum, apud quos Aaronis virga consecrata in tabernaculo fuit, in signum rebellionis filiorum Israel, Numer. 17. *Dixitq; Dominus ad Moysen: reserua virgam Aaronis in tabernaculo testimonium: & seruetur ibi in signum rebellionis filiorum Israel. Fecitq; Moyses sicut præceperat Dominus.* Et Iosephi. Hist. Iud. de Agrippa Iudæorum Rege: *Auream catenam, quam ei dederat Cæsar, auersit pondere ferrea carine, in qua manus Regis fuerant obligatæ, ut*

tristis fortuna memoriam reuocaret, & testimonium de rebus melioribus perhiberet, in templo suspendit supra Gazophylacium, ut & maximum eius indicaret casum, & simul ostenderet, posse eum, qui corruerit, denud suscitari.

Ac ne in solo sexu virili cogites inter seruos exstitisse pietatem, accipe etiam ANCILLARVM, quarum Dij ac Deæ nominantur *Anculi & Ancula*, ab antiquo Anculare, quod est seruire. Imò, festum Ancillarum, ob liberatam ipsarum ingenio ab hoste patriam, Nonis Iulijs à Senatu institutam, tam vulgo notum scribit Macrob. Saturn. Lib. 7. Cap. xi. ut nec origo, nec causa celebritatis ignota sit. Ex earum numero nominatiores video, quæ delicatiorum matronarum crinibus fucandis olim adhibitæ Græco nomine *Ψεκάδης* appellabantur: easq; Veneri litasse docuit me superiore hieme saxum vetus traductum in porticum Cœnobij S. Felicis propè Vicentiam:

VENERI
SACRVM

CASSIA. I. L. PSECHAS

Nimirum, Venustatis Deæ forsan acum crinalem, pectines, speculum, ceteraq; sui ministerij suspenderat: cuius coniecturæ indicia non obscura Cap. xvi. dedimus.

CAPVT XXXVII.

*Gladiatorum Dona, & munificentia Veterum
in Gymnasium.*

Sed de Seruis ad Gladiatores transire me monet affinis hominum conditio. Quid enim hi nisi Animæ venales? Domino certè corpora animosq; religiosissimè addicentes *Auctorati* hac lege ludo gladiatorio se obstrinxerunt, ut *urerentur, virgis secarentur, ferro necarentur*. Qui postquam libertate ornati essent, rude sinul & pileo donabantur,

tur,